

Seminář Ochrana ovzduší ve státní správě II
Sezimovo Ústí 14. – 16. listopadu 2006

Národní program snižování emisí ČR

Výsledky projektu VaV MŽP SM/9/9/04

Vladislav Bízek, Jana Kašková a Pavel Balahura

DHV CR

Národní program snižování emisí

Krajská úroveň

Program snižování emisí + Program ke zlepšení kvality ovzduší

Místní úroveň

Program snižování emisí + Program ke zlepšení kvality ovzduší

Problémy: Nevhodná osnova programů snižování emisí a duplicity mezi programy snižování emisí a programy ke zlepšení kvality ovzduší

Výchozí emisní situace

Emise 2000 - 2005

Látka / Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Strop
SO ₂	264	251	234	229	227	227	265
NO _x	321	332	285	286	288	288	286
VOC	227	220	202	200	191	187	220
NH ₃	74	77	84	82	70	68	80
TZL	75	70	74	76	74	77	-
PM ₁₀	-	43	51	51	51	52	-
PM _{2.5}	-	-	-	38	35	35	-

Závěry emisní analýzy

- emise SO_2 vykazují klesající trend a pohybují se bezpečně pod hodnotou národního emisního stropu,
- emise NO_x nevykazují v období 2002 až 2005 trend a kolísají těsně nad hodnotou národního emisního stropu,
- emise VOC vykazují spíše klesající trend a po roce 2001 se pohybují pod hodnotou národního emisního stropu,
- emise NH_3 kolísají pod hodnotou národního emisního stropu,
- emise TZL, PM_{10} a $\text{PM}_{2.5}$ jsou spíše konstantní.

Výchozí imisní situace

suspendované částice velikostní frakce PM_{10}

- roční imisní limit v r.2005 překročen na 31 z celkem 136 stanic,
- 24 hodinový limit byl v r.2005 překročen na 93 z celkem 134 stanic,
- do 9.11 2006 byl 24 hodinový limit překročen na 80 stanicích.

suspendované částice velikostní frakce $PM_{2.5}$

- očekávaná hodnota ročního imisního limitu v r.2005 překročen na 12 z celkem 35 stanic,

ozón

- 8 hodinový cílový imisní limit pro ochranu zdraví v r.2005 překročen na 50 z celkem 73 stanic,
- limitní hodnota AOT40 v r.2005 překročena na 11 z celkem 12 měřících stanic v „EKO-zónách“; obecně na 20 z celkem 29 měřících stanic,
- do 9.11 2006 8 hodinový cílový imisní limit pro ochranu zdraví překročen na 54 stanicích.

Emisní scénáře

BAU-stávající úroveň regulace

WAM – dodatečná opatření u oxidů dusíku a tuhých látek

Látka	2005	BAU	WAM	Strop
SO ₂	227	217	-	265
NO _x	288	276	266	286
VOC	187	178	-	220
NH ₃	68	67	-	80
TZL	77	75	71	-
PM ₁₀	52	50	47	-
PM _{2.5}	35	34	33	-

Zdrojová struktura – tuhé látky

Podíly uvedeny jako průměr za roky 2000 - 2004

	TZL	PM ₁₀	PM _{2.5}
Energetika veřejná	5.6 %	8.0 %	10.3 %
Průmyslová energetika	7.2 %	9.2 %	6.7 %
Silniční doprava	29.1 % (6.5 %)	12.5 %	14.5 %
Vytápění domácností	36.0 %	45.1 %	45.3 %
Zemědělství mobilní	5.1 % %	7.8 %	9.2 %
Minerální látky	4.4 %	4.8 %	-
Metalurgie	3.3 %	4.0 %	4.1 %
Součet	90.7 % (68.1 %)	91.4 %	90.1 %

Zdrojová struktura – oxidy dusíku

Podíly uvedeny jako průměr za roky 2000 - 2004

Energetika veřejná	29.3 %
Průmyslová energetika	9.6 %
Silniční doprava	29.4 %
Železnice	2.4 %
Ostatní mobilní zdroje	5.2 %
Vytápění komerčních a veřejných prostor	1.6 %
Vytápění domácností	4.0 %
Zemědělské mobilní zdroje	10.9 %
Celkem	92.4 %

Aktualizovaný Národní program

Vzhledem k tomu, že scénář BAU je v současné době realizován (jedná se o stávající úroveň regulace), bude aktualizovaný Národní program snižování emisí ČR naplňovat scénář WAM – bude tedy definovat

Dodatečná opatření se snížení emisí tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku.

Dodatečné opatření 1

Zvýšený tlak na úspory energie prostřednictvím ekologické daňové reformy a dalších ekonomických, normativních i dobrovolných opatření (podpora energetických auditů, izolací budov, zlepšené regulace vytápění, úsporných spotřebičů a svítidel atp.)

Sektor energetiky (včetně vytápění budov):

cca 45 % celkových emisí tuhých znečišťujících látek,

téměř 65 % emisí tuhých látek velikostní frakce PM_{10} ,

cca 62 % emisí velikostní frakce $PM_{2.5}$,

téměř 45 % celkových emisí oxidů dusíku.

Významný potenciál snížení emisí obou prioritních polutantů!

Dodatečné opatření 2

Revize specifických emisních limitů pro tuhé znečišťující látky a oxidy dusíku (pouze v případě, že vyvolané náklady budou odpovídat dosaženému efektu snížení emisí),

Minimalizace rozdílů mezi zákonnými požadavky a reálnými možnostmi dalšího omezení emisí:

-cestou účinnějšího využití stávajících odlučovacích zařízení / postupů

-cestou dodatečných nízkonákladových opatření.

U oxidů dusíku veřejná i průmyslová energetika

U tuhých látek také sektory minerálních látek a metalurgie.

Cílová skupina: významné zdroje, které nepodléhají regulaci v rámci integrované prevence (IPPC).

Dodatečné opatření 3

Zohlednění zvýšených požadavků na omezení emisí tuhých látek a oxidů dusíku v procesu integrovaného povolování u stávajících zařízení, zejména v sektorech energetiky a metalurgie,

Režim IPPC umožňuje stanovit v odůvodněných případech individuální emisní limity i další individuální podmínky provozu zdrojů znečišťování ovzduší.

Této možnosti je nutno v nadcházejících letech maximálně využít tak, aby bylo dosaženo co nejúčinnějšího provozování instalovaných odlučovacích zařízení, případně v ekonomicky rozumné míře uplatněna další dodatečná opatření k omezování emisí, a to zejména v případě oxidů dusíku.

Dodatečné opatření 4

Zvýšená veřejná podpora CZT, plynofikace a nespalovacích či emisně příznivých obnovitelných / alternativních zdrojů v sektorech vytápění domácností a veřejných budov,

Sektor vytápění domácností je nejvýznamnějším původcem emisí tuhých znečišťujících látek (36 % celkových emisí). V případě jemnějších frakcí PM_{10} a $PM_{2.5}$ dosahuje podíl tohoto sektoru na celkových emisích cca 45 %.

Prakticky jakákoliv náhrada lokálních topenišť na uhlí je proto emisně příznivá; určitou opatrnost je nutno zachovat v případě prostého spalování biomasy.

Dodatečné opatření 5 – komplexní opatření u mobilních zdrojů

- **přímá podpora rychlejší obměny vozidlového parku ve veřejném sektoru,**
- **přímá podpora rychlejší obměny mobilního strojového parku ve veřejném sektoru,**
- **nepřímá ekonomická podpora rychlejší obměny vozidlového a mobilního strojového parku v privátním sektoru, zejména v zemědělství,**
- **zvýhodnění vozidel splňujících nejpřísnější emisní normy (např. úlevou ze silniční daně),**
- **normativní omezení emisně nepříznivého nákladního vozidlového a mobilního strojového parku v privátním sektoru.**

Dodatečné opatření 5 – komplexní opatření u mobilních zdrojů - pokračování

Sektor mobilních zdrojů znečišťování ovzduší:

-cca 48 % celkových emisí oxidů dusíku

-téměř 12 % celkových emisí tuhých znečišťujících látek

(dalších téměř 23 % pochází z otěrů pneumatik, brzd a povrchů komunikací).

Z tohoto důvodu je nutno připravit „**mix opatření**“:

-normativní opatření (omezení provozu zastaralých vozidel a mobilních strojů ve veřejném a podnikatelském sektoru, urychlení obměny vozidlového a strojového parku ve veřejném sektoru)

-pozitivní i negativní ekonomická stimulační opatření

Více informací

DHV CR spol. s r.o.

Táboritská 23

130 87 Praha 3

dhv@dhv.cz

WWW.DHV.CZ